

این پروژه در ادامه هفت سال همکاری دولت ژاپن از طریق برنامه توسعه ملل متحد و جمهوری اسلامی ایران برای احیا دریاچه ارومیه شکل گرفت و تحت عنوان «پایدارسازی دستاوردهای احیا دریاچه ارومیه و توسعه تجارت نوآورانه آن برای پایدارسازی محیطزیست و معیشت» و در قالب طرح حفاظت از تالاب‌های ایران در استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، فارس و خوزستان به اجرا در

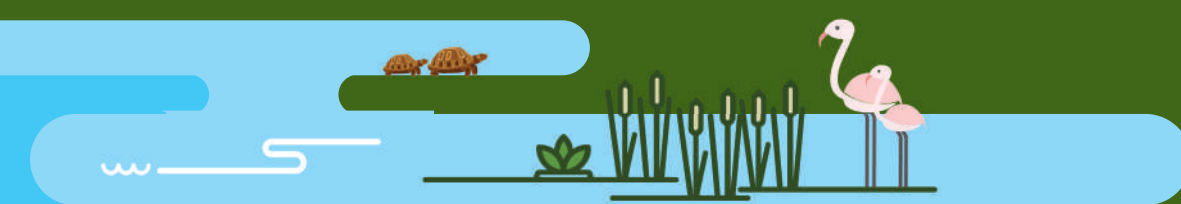
مشارکت مالی دولت ژاپن در کنار منابع ملی برای پایدارسازی دستاوردهای پروژه در حوضه آبریز دریاچه ارومیه و همچنین تعمیم تجارب موفق آن در حوضه تالاب‌های شادگان در استان خوزستان و بختگان در استان فارس تخصیص خواهد یافت.

راهکارهای حفاظت از تالاب‌ها، رویکرد زیست‌بومی

در طول بیش از نیم قرن فعالیت‌های حفاظتی، اولین رویکردها، مبتنی بر حفظ طبیعت و محیط‌زیست بدون هرگونه تغییر یا بهره‌برداری بوده است. این رویکرد در ابتدا موجبات جلوگیری از تخریب محیط‌زیست را فراهم آورد، ولی به دلیل در نظر نگرفتن نقش انسان به‌عنوان یکی از اجزای زیست‌بوم، به تدریج در عمل با مشکلات عدیده‌ای مواجه شد. در رویکردهای جدید حفاظتی از جمله مدیریت زیست‌بومی، نگاه ویژه‌ای به نقش انسان و معیشت او در اکوسیستم شده است و ضمن به رسمیت شناختن بهره‌برداری‌های خردمندانه، حفاظت از زیست‌بوم‌های طبیعی

مرحله ۱-نیازی به حفاظت نیست توسعه باید در اولویت باشد مرحله ۲- باید جلوی توسعه را گرفت و صرفا حفاظت شود مرحله ۳- تعادل توسعه و حفاظت (مدیریت زیست‌بومی)

در ایران نیز بر اساس برنامه‌های چهارم، پنجم و ششم توسعه کشور، سازمان حفاظت محیط‌زیست با همکاری سایر دستگاه‌ها و ذینفعان اصلی موظف به پیاده‌سازی مدیریت زیست‌بومی شده و در همین راستا استقرار رویکرد مدیریتی برای تالاب‌های کشور در قالب

۱- توسعه سیستم و بازسازی دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن
۲- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن
۳- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

۴- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن
۵- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

۶- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن
۷- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

۸- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن
۹- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

۱۰- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

۱۰- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

پروژه همکاری در احیای دریاچه ارومیه از طریق مشارکت جوامع محلی در استقرار کشاورزی پایدار و حفاظت از تنوع زیستی

پروژه "همکاری در احیای دریاچه ارومیه از طریق مشارکت جوامع محلی در استقرار کشاورزی پایدار و حفاظت از تنوع زیستی" از سال ۲۰۱۴ با حمایت مالی دولت ژاپن و با هدف مصرف بهینه آب و نهاده‌های شیمیایی در چارچوب برنامه مدیریت جامع دریاچه ارومیه و با هدف کمک به تامین حقایه دریاچه ارومیه در قالب طرح حفاظت از تالاب‌ها در حال اجرا است.

این پروژه در فرآیند احیای دریاچه ارومیه با تحت پوشش قرار دادن کشاورزان و زنان روستایی ۱۸۳ روستا در حوضه آبریز دریاچه ارومیه فضای مناسبی را برای استقرار کشاورزی پایدار، تنوع بخشی معیشت، ظرفیت‌سازی و افزایش مشارکت جوامع محلی و دستگاه‌های اجرایی و

استقرار تکنیک‌های کشاورزی پایدار در سطح مزارع

استقرار تکنیک‌های کشاورزی پایدار یکی از حوزه‌های مهم فعالیت پروژه محسوب می‌شود که از فاز اول (۱۳۹۳) مورد توجه قرار گرفته است. در این فعالیت که با مشارکت طرح حفاظت از تالاب‌های ایران، سازمان جهاد کشاورزی، شرکت‌های فنی و مهندسی کشاورزی، تیم پایش و سمن‌ها انجام می‌شود، رویه ترویج نوآوری‌ها و فناوری‌ها در راستای بهبود بهره‌برداری از منابع پایه (آب و خاک) در مناطق روستایی استان‌های آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی شکل گرفته است. تکنیک‌های مختلف از جمله: آبیاری شیاری، نوار تیپ، مدیریت تغذیه خاک بر مبنای آزمون خاک، چالکود، تغییر آرایش کشت و... در روستاهای هدف با رویکردی مشارکتی پیاده‌سازی شده و اثربخشی

تنوع‌بخشی به معیشت سازگار با منابع تالابی

فعالیت‌های تنوع‌بخشی معیشت سازگار به منظور توانمندسازی جوامع روستایی به ویژه زنان روستایی طی فازهای گذشته انجام شده است. ارزیابی رویه معمول معیشت روستایی و شناسایی و امکان‌سنجی گزینه‌های معیشتی سازگار از نخستین اقدامات مربوط به این فعالیت است که به صورت مشارکتی در سطح روستا انجام می‌شود. سپس در مناطقی که لازم است؛ صندوق اعتبارات خُرد زنان روستایی با مشارکت جامعه محلی شکل گرفته و گروه‌های معیشتی مختلف از طریق آن صندوق حمایت می‌شود. خیاطی (انفرادی و گروهی)، پرورش طیور، تولید ترشیجات و لبنیات، پرورش زنبور و اقداماتی مانند پرورش کاکتوس در گلخانه تنها بخشی از فعالیت‌های معیشت سازگار

و زنان روستایی در دو استان آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی پیاده‌سازی می‌شود. این فعالیت‌های معیشتی سبب توسعه ظرفیت اقتصادی خانوار روستایی شده و به نوعی با کاهش فقر سبب کاهش آسیب به منابع تالابی می‌شود.

طرح حفاظت از تالاب‌های ایران

حفظ تالاب‌ها:

برای مردم، برای طبیعت

تالاب؛ زیست بومی ارزشمند

تالاب‌ها، این اکوسیستم‌های ارزشمند زیستگاه‌های پویایی هستند که پیوند حیاتی بین زمین و آب را تشکیل می‌دهند.

زیستگاه‌های تالابی از دیرباز نقش بسزایی در توسعه جوامع اطراف خود ایفا کرده‌اند. منافع متعدد تالاب‌ها آنها را در زمره مهم‌ترین و ارزشمندترین زیست‌بوم‌های جهان برای حفظ تنوع زیستی قرار می‌دهد.

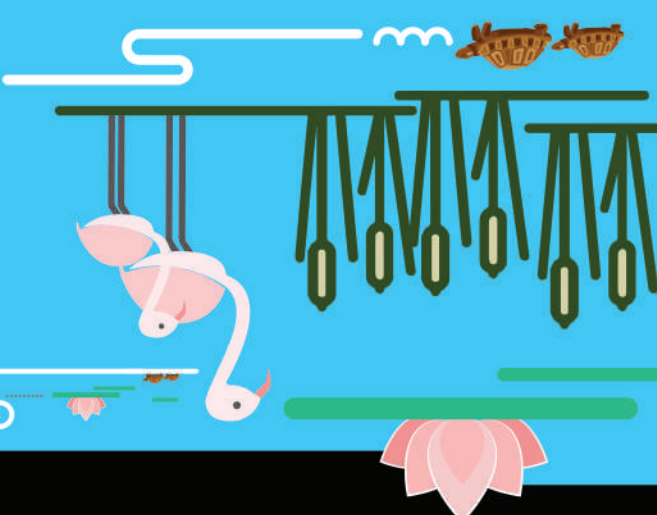
گوناگونی اقلیم و شرایط ویژه توپوگرافیک و زمین‌شناسی در ایران باعث شکل‌گیری انواع مختلف تالاب‌ها، از جنگل‌های مانگرو و صخره‌های

دریاچه‌های وسیع نمک صفحه مرکزی و باتلاق‌های پست خزر در کشور شده است؛

به گونه‌ای که از ۴۲ نوع تالاب شناسایی شده در دنیا، ۴۱ نوع آن در ایران وجود دارد.

۱- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

۲- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

۳- احیای تالاب‌های اطراف دریاچه ارومیه و احیای تالاب‌های اطراف آن

توربزارها

حدود ۳۰ درصد از کل کرپنی

که در زمین ذخیره شده است

را در خود نگه می‌دارند که این مقدار

دو برابر کرپنی

است که جنگل‌های سراسر جهان

اندوخته شده است

تالاب‌های ساحلی
(مانگروها، علفزارهای جزرومدی)
به طور متوسط

۴۵٪ میلیارد تن

اکسید کربن

در سال جذب می‌کند

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

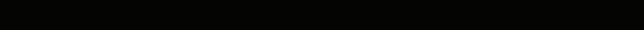
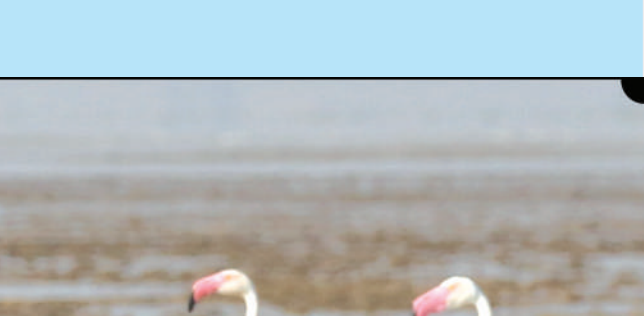
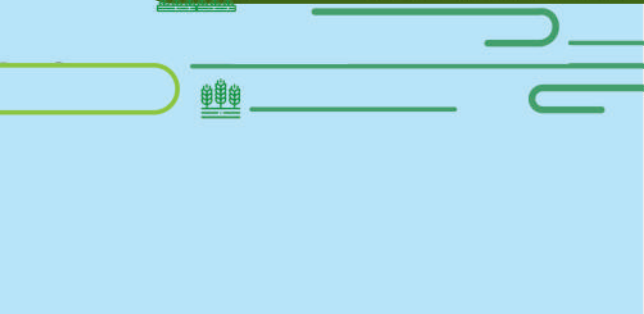
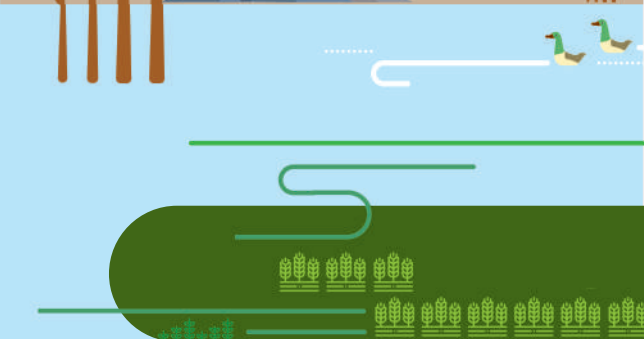
...

...

...

...

...

تعداد کشورهای عضو	تعداد تالاب‌های ثبت‌شده در کنوانسیون رامسر تا ماه آوریل ۲۰۲۱	مساحت تالاب‌های ثبت شده در کنوانسیون رامسر تا ماه آوریل ۲۰۲۱
۱۷۱ کشور	۲۴۱۸ عدد	۲۵۴,۵۱۳,۷۹۱ هکتار

طرح حفاظت از تالاب‌های ایران

حفظ تالاب‌ها؛ برای مردم، برای طبیعت

طرح حفاظت از تالاب‌های ایران، در ابتدا فعالیت‌های خود را در تالاب‌های منتخب (دریاچه ارومیه، تالاب پریشان و تالاب شادگان) و بااهمیت به‌عنوان سایت‌های نمونه اجرایی، آغاز و تلاش کرده تا تجربیات به‌دست آمده را در قالب معرفی رویکرد زیست‌بومی و استقرار سیستم مدیریتی جدید و فراهم کردن سازوکارهای قانونی

این پروژه در همکاری بین دولت ایران (سازمان حفاظت محیط زیست ایران) صندوق تسهیلات محیط‌زیست جهانی (GEF) و برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) از سال ۲۰۰۵ شروع و با هدف کاهش یا حذف دائمی تهدیدات و به‌طور کلی پایداری و بقای اکوسیستم‌های تالابی ایران فعالیت خود را در تالاب‌های منتخب و با اهمیت به عنوان سایت‌های نمونه اجرایی شروع شده است. فاز دوم این

از زمان آغاز به کار حفاظت از تالاب‌های ایران، این طرح تلاش کرده که علل ریشه‌ای تخریب تالاب‌های ایران را با بکارگیری رویکردهای اکوسیستمی کنوانسیون تنوع‌زیستی در سه سطح روبه‌رو بررسی کند:

سند سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۲۵

طرح حفاظت از تالاب‌های ایران برای ادامه مسیر خود در آینده سند سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵ را بر اساس تجارب و درس آموخته‌های موفق و با مشارکت ذینفعان کلیدی تدوین کرده است تا بتواند موجبات گذار به مدیریت زیست‌بومی را از طریق اجرای برنامه‌های مدیریت جامع برای تالاب‌ها، استقرار ساختارهای اجرایی، تقویت قوانین و مقررات و ظرفیت‌های مرتبط با تالاب‌ها در سطح ملی، آگاهی‌افزایی دست اندرکاران و عموم در خصوص ارزش‌های تالاب‌ها فراهم کند.

هدف کلی این برنامه پنج ساله بکارگیری رویکرد زیست‌بومی در حوضه‌های تالابی به منظور ارتقا سطح اقتصادی و رفاه جوامع

مولفه‌ها

به دلیل نقش موثر تالاب‌ها در توسعه پایدار؛ دولت، جامعه و مردم باید اهمیت تالاب‌ها را در نظر گرفته و برای حفظ و احیا تالاب‌ها اقداماتی هماهنگ انجام دهند. برای اجرای این برنامه پنج ساله در سه مولفه به شرح زیر تعریف شده است:

مولفه اول: استفاده از یک چارچوب نوآورانه برای مدیریت یکپارچه حوضه تالاب‌های آسیب‌پذیر؛

مولفه دوم: توانمندسازی گزینه‌های معیشتی جوامع محلی با استفاده از طریق اقدامات اقلیم هوشمند و پایدار؛

مولفه سوم: تقویت تعامل و مداخله‌گری جوامع محلی در مدیریت تالاب‌ها از طریق آگاهی‌رسانی عمومی و بسیج مردمی.

با توانمندسازی جوامع محلی و ظرفیت‌سازی سایر دست‌اندرکاران برای مدیریت و رفع تهدیدات تالاب

از طریق تعامل با ذینفعان استانی در مدیریت یکپارچه تالاب‌ها برای مقابله با تهدیدات بیرونی و افزایش آگاهی با

با ظرفیت‌سازی در سازمان حفاظت محیط زیست برای مدیریت یکپارچه مناطق حفاظت شده تالابی و با تسلیم اقدامات حفاظتی تالاب ها به سایر وزارتخانه‌ها و دست‌اندرکاران محلی

